

Architectuur NL

WATERPLEINEN + EDWARD
VAN VLIET + CHV-TERREIN
VEGHEL + THUIS BIJ JEANNE
DEKKERS + KRANEN/GILLE +
BOUDEWIEN VAN DEN BERG +
RITSWAND + LOUNGE 2
SCHIPHOL + PATCH 22 +
CAROLINE BIJVOET + ARNA
MACKIC & LORRIEN BEIJAERT
+ MUSEUM VOORLINDEN

Limburgs landgoed

PAARDENSTAL WORDT STOERE WONING

Het cadeau van de plek, zo noemt architect Jeanne Dekkers het schitterende uitzicht achter haar nieuwe huis in het Zuid-Limburgse dorpje Banholt, niet ver van Maastricht. Door de voormalige paardenstal van deze boerderij om te bouwen tot een moderne en ruimtelijke woning en de voorheen gesloten achtergevel te openen met deuren, ramen en een scheve dakkapel, oriënteert het huis zich nu op het glooiende Limburgse landschap.

THUIS BIJ

‘Sinds de verkoop van het huis van mijn moeder in Maastricht, waren we al een tijdje op zoek naar een plek hier in de omgeving om te wonen en te werken. Niet permanent, maar bijvoorbeeld lange weekenden. We waren ook al enkele keren door Banholt gereden en hadden deze boerderij wel te koop zien staan, maar vanaf de straat leek het niet veel bijzonders. Toen we op internet een ander huis in Banholt opzochten, kwamen we ook de foto’s van deze boerderij tegen, er bleek een hele lap grond aan de achterkant bij te horen met vier weiden en een paardenbak (2). Dat wekte onze belangstelling, want misschien was er van de stal wel iets moois te maken’. En toen ze achter het huis de zon onder zag gaan achter oude fruitbomen was ze verkocht. Ze sloeg aan het ontwerpen. Dat moest snel, binnen 6 weken om precies te zijn, want een bestemmingswisseling had ze als voorwaarde gesteld voor de aankoop. Toen die goedgekeurd was, is de koop gesloten en het plan verder uitgewerkt.

Van oorsprong was het een carréboerderij, waarvan twee vleugels rond 1960 zijn afgebrand. In de vleugel haaks op de straat zijn een woning en een vakantiewoning ondergebracht (5). Evenwijdig aan de straat stonden een grote paardenstal (21x7 m) en een schuur (7x9 m). In die hoedanigheid trof Jeanne Dekkers het aan. Het huis was georiënteerd op het voorplein, dat in open verbinding stond met de straat. De stal had kleine vensters en een poort waardoor de paarden de stal uit konden. Dekkers heeft de carré weer aangeheeld, door langs de straat een muur te bouwen en langs de vierde zijde een grote carport, beide met latjes bekleed. Zo ontstaat een nieuwe binnenplaats van 14 bij 18 meter, met een entree tussen de carport en de bestaande schuur, die eveneens met latjes is bekleed (3 en 4).

De koer is strak ontworpen door dochter Elise Zoetmulder, Dekkers noemt Japanse Zentuinen en Carlo Scarpa als inspiratiebronnen. Betonbanden kaderen vlakken in met groen en kinderkopjes, het ontwerp is net niet symmetrisch. Het hoogteverschil tussen straat en huis wordt ervaarbaar door de waterpartij, het water stroomt via een geul naar een rond bassin in het lage deel (4). Het landschap aan de achterzijde is juist heel vrij vormgegeven, als quasi wilde natuur (1). Er zijn

bomen en groen gerooid om doorzichten te creëren en de kwaliteit van het landschap zichtbaar te maken. Grenzend aan de stal heeft Dekkers ‘zwevende’ terrassen laten aanleggen, waarbij de stalen profielen van de oude verdiepingsvloer uit de stal zijn hergebruikt. ‘Het meest bijzondere is vaak heel gewoon’ legt Dekkers uit, ‘daarom probeer ik zo elementair mogelijk te ontwerpen, bijvoorbeeld de terrassen zijn eenvoudige horizontale vloeren, zonder afscheiding of balustrade. Ze liggen op een bestaande opslagplaats en lijken zo te zweven.’

Zoon Anton Zoetmulder maakte het landschappelijk ontwerp voor de grond

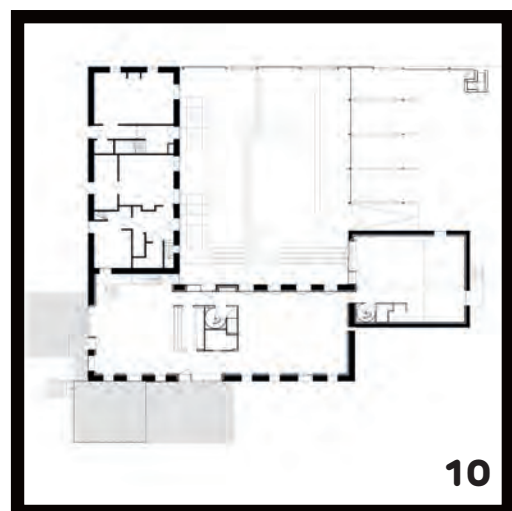
achter het huis. Het ligt op het plateau van Margraten, waar vroeger vuursteen werd gedolven, er bevindt zich zelfs nog een oude vuursteengroef op het erf. De afwatering over het plateau heeft geulen uitgesleten, zogenaamde grubben die meestal droog staan, een zo'n grubbe loopt over het terrein. Kenmerkend voor de omgeving van Banholt waren de vele fruitbomen in de weilanden, maar door de komst van grote landbouwmachines zijn veel fruitbomen gerooid. In de weiden bij Dekkers boerderij staan nog oude fruitbomen en er zijn nieuwe aangeplant.

Het landschappelijk plan bevat ook enkele follies, waarvan er een in uitvoering is en gebouwd wordt van de oude dakpannen van de stal. De oude schuur had oorspronkelijk een puntdak, dat is vervangen door een hoog plat dak met ronde lichtkoepel (3 en 4). De ruimte is nu als expositieruimte in gebruik, op de verdieping staat het landschappelijk ontwerp tentoongesteld. In de gevel naar de straat toe heeft Dekkers een etalage gemaakt, waar een kunstwerk toont aan de buurt wat er op dat moment binnen te zien is. De buurt is wel nieuwsgierig naar het 'huis met de latjes'. De combinatie van oud en modern spreekt ook daar blijkbaar aan, Dekkers heeft al een ontwerpopdracht voor een huis in de buurt.

Het bestaande woonhuis en vakantiehuis zijn in dezelfde stijl gehandhaafd. Tijdens de verbouwing hebben Jeanne Dekkers en haar gasten er gelogeed. De grote stal is ingrijpend gemoderniseerd:

het dak is opgetild, om een hoge entresol mogelijk te maken. Die rust zware houten liggers en heeft een stalen balustrade (7). In het midden is over beide verdiepingen een blok met keuken en sanitair geplaatst en met metaal bekleed (6). De keuken is de centrale plek in het huis, vanuit hier kijk je de eet/woonkamer in en heb je via twee hoge deuren uitzicht op het landschap rondom (11). Er is een nieuwe gegoten betonvloer aangebracht. 'Ik wilde de stoerheid van de schuur behouden, door gebruik van stevige balken, staal en beton,' verklaart Dekkers haar materiaalkeuze. Alle muren en het dak zijn geïsoleerd. 'De bestaande muren van de stal waren weliswaar heel dik, maar toch was het koud, met de isolatie zijn de muren nu nog dikker,' wijst Dekkers. De bestaande stalramen zijn behouden en hebben nu, net zoals alle nieuwe vensters, 50 cm diepe nissen.

Belangrijk in het ontwerp zijn de vides en zichtlijnen, de langste zichtlijn binnen is 30 m, die loopt door de stal en de schuur (6). Maar ook de doorzichten naar buiten zijn zorgvuldig uitgekozen, om zo veel mogelijk uitzicht te tonen. Daarnaast zijn er twee nieuwe ronde trappen gemaakt, die zeer vakkundig zijn uitgevoerd in massief hout (9). De entresol loopt door naar een buitentrapp en

naar de oude woonvleugel. Ook op de begane grond is een doorgang gemaakt naar de oude vleugel. Bovendien lopen alle ruimtes rond het sanitaire blok in elkaar over. Er zijn dus vele routes mogelijk door het complex, waardoor je steeds wisselende ruimtelijke ervaringen hebt, een ware *promenade architecturale*.

Op de begane grond is ook een grote werkruimte voor Dekkers, behalve op haar bureau in Delft kan ze nu ook vanuit haar huis in Banholt werken. Erboven heeft ze een atelier waar ze schildert (8). Een scheve dakkapel brengt een zee van licht binnen en biedt een mooi uitzicht over het Limburgse landschap.